

Belangrijke waterbeheerkwesties van algemeen belang in het internationale stroomgebiedsdistrict Schelde

Commission Internationale de l'Escaut
Internationale Scheldecommissie

This project has received
European Regional
Development Funding
through the INTERREG II B
Community Initiative

nwe eno
INTERREG II B
NORTH WEST EUROPE

Inhoud

3	Woord vooraf
4	De Internationale Scheldec commissie (ISC)
7	Belangrijke waterbeheerkwesties van algemeen belang in het internationale stroomgebiedsdistrict Schelde
7	1 <i>Kwaliteit oppervlaktewater, hydromorfologische wijzigingen, waterbodems</i>
8	2 <i>Kwetsbaarheid van het grondwater</i>
9	3 <i>Scheldespecifieke verontreinigende stoffen</i>
10	4 <i>Economische analyse</i>
10	5 <i>Beheer ter preventie van overstromingen en droogten</i>
11	6 <i>Goed bestuur</i>
11	7 <i>Gegevens, meetmethoden en beoordelingsmethoden</i>
11	Lijst van publicaties
12	Colofon

Woord vooraf

Begin 2003 hebben de oeverstaten en –gewesten van de Schelde het Scheldestroomgebiedsdistrict voorgedragen om te functioneren als pilootstroomgebied in het kader van de Europese ‘Pilot river basin exercise’. Dit was de start van het Scaldit-project. Dit project heeft als voornaamste doelstellingen het testen van de richtsnoeren, die de Europese Commissie in samenwerking met de lidstaten heeft uitgewerkt ter ondersteuning van de uitvoering van de kaderrichtlijn Water, het opstellen van een transnationale toestandsbeschrijving voor het Scheldestroomgebiedsdistrict, het onderzoeken van overstromingsrisico's en

van de verbanden tussen waterbeheer en ruimtelijke ordening en het zetten van de eerste stappen op weg naar het internationale stroomgebiedsbeheerplan voor de Schelde. De eerste drie doelstellingen werden al gerealiseerd in de voorbije jaren, de laatste doelstelling krijgt nu vorm in voorliggende brochure.

Het Scaldit-project liep oorspronkelijk van 1 januari 2003 tot 31 december 2005, maar werd verlengd tot 31 december 2006. Het project kan rekenen op de financiële steun van Interreg IIIB NWE, het Europese financieringsprogramma voor transnationale samenwerking.

Het project gaf een stevige impuls aan de samenwerking tussen de verschillende oeverstaten en –gewesten in de schoot van de Internationale Scheldec commissie. Vorig jaar zaten alle projectpartners aan tafel om de belangrijkste waterbeheerkwesties voor het internationaal stroomgebiedsdistrict van de Schelde op te stellen, als eerste stap op weg naar het stroomgebiedsbeheerplan. Het resultaat daarvan is samengevat in deze brochure. Deze brochure is tegelijk ook het startsein om met die waterbeheerkwesties aan de slag te gaan. Er zijn duidelijke uitdagingen geformuleerd die afstemming vragen op internationaal niveau om de milieudoelstellingen van de kaderrichtlijn Water te kunnen halen. Deze waterbeheerkwesties zullen de basis vormen voor het stroomgebiedsbeheerplan voor het internationaal stroomgebiedsdistrict van de Schelde.

Als inleiding op de waterbeheerkwesties gaan we uitgebreid in op de Internationale Scheldec commissie. Deze internationale riviercommissie verzorgt de coördinatie van het integraal waterbeheer in het Schelgedistrict. De komende jaren zal zij de waterbeheerkwesties ter harte nemen.

Het werk dat verzet is in het kader van de transnationale toestandsbeschrijving, wat in 2005 resulteerde in de publicatie van het Scaldit-rapport, vormde een onmisbaar vertrekpunt voor het identificeren van die waterbeheerkwesties die van belang zijn in het volledige stroomgebiedsdistrict. Ik wil dan ook de Scaldit-medewerkers, de internationale Scheldec commissie en Interreg IIIB NWE van harte bedanken voor hun inzet en steun aan dit project. Ik ben ervan overtuigd dat deze samenwerking de basis heeft gelegd om verder grensoverschrijdend samen te werken. Deze brochure is daar dan ook een duidelijk resultaat van.

Ik wens u veel leesplezier.

Frank Van Sevencoten
Projectmanager
Administrateur-generaal VMM

De Internationale Scheldecmissie (ISC)

Gestart in de geest van goed nabuurschap

In 1994 ondertekenden de regeringen van de Franse Republiek, het Waalse Gewest, het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het koninkrijk der Nederlanden het verdrag van Charleville-Mézières. In de geest van goed nabuurschap wilden de verdragspartijen samenwerken om de kwaliteit van de Schelde te beschermen en te verbeteren. Om die internationale samenwerking uit te bouwen werd in het verdrag de oprichting voorzien van de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde (ICBS). Onder Vlaams voorzitterschap van de heer Frank Van Sevenooten, administrateur-generaal van de Vlaamse Milieumaatschappij, startte de commissie haar werkzaamheden op 11 mei 1995.

Drie jaar later gaven de Scheldeministers op de eerste ministeriële conferentie van 10 december 1998 in Middelburg het startsein voor het Schelde-Actieprogramma (SAP). Dit actieprogramma steunt onder andere op het rapport over de kwaliteit van de Schelde in 1994 (verschenen in 1997), waarin de kwaliteit van de Schelde en de globale vuilvracht beschreven zijn. Dat jaar zal in de toekomst het referentiejaar zijn om de kwaliteit van de Schelde te evalueren. Begin 1998 ging ook het homogeen meetnet voor de Schelde van start. Op 14 bemonsteringspunten wordt sindsdien het Scheldewater gecontroleerd op 38 parameters. Doel van het meetnet is de effecten van het SAP te evalueren en deze eventueel aan te passen. In 1998 startte het Waarschuwings- en Alarmsysteem voor de Schelde (WASS) tegen accidentele vervuilingen.

De Europese kaderrichtlijn Water

Op 22 december 2000 verscheen de Europese kaderrichtlijn Water (KRW). Deze kaderrichtlijn (2000/60/EG) zette een nieuwe mijlpaal uit voor integraal waterbeleid. Tegen 2015 moet het grondwater, het water van rivieren, meren en kanalen en het kust- en overgangswater geëvolueerd zijn naar een goede toestand. Op dezelfde dag als de publicatie van de kaderrichtlijn, stelde de commissie op de plenaire vergadering in Doornik een nieuw actieplan voor.

De ministerverklaring te Luik van 30 november 2001 bepaalde in welke richting de samenwerking binnen de commissie moet evolueren om te beantwoorden aan de kaderrichtlijn. In Luik wordt ook beslist dat voor die nieuwe samenwerking een nieuw verdrag zal opgesteld worden. De krachtlijnen van de ministerverklaring van Luik zijn de volgende:

- de vastlegging van het internationale stroomgebiedsdistrict van de Schelde;
- de toetreding van de Belgische federale staat tot het Verdrag;
- de opmaak, tegen 2009, van één enkel internationaal stroomgebiedsbeheerplan voor de Schelde, te coördineren door de commissie;
- het voeren van multilateraal overleg, in de schoot van de

ICBS, om maatregelen op te stellen die de effecten van overstromingen en van perioden van droogte afzwakken.

Het Verdrag van Gent

Een jaar later, op 3 december 2002, werd in Gent het nieuwe Scheldeverdrag ondertekend. Dit nieuwe verdrag werd, conform de krachtlijnen van de ministerverklaring van Luik, aangepast om uitvoering te geven aan de verplichting tot de multilaterale coördinatie in internationale stroomgebiedsdistricten zoals bepaald in de KRW. Het Koninkrijk België ondertekende dit verdrag en werd zo de zesde verdragspartij. Reden daarvoor is dat de Belgische kustwateren deel uitmaken van het Schelgedistrict en dat deze kustwateren onder Belgische rechtsmacht vallen.

Het nieuwe Scheldeverdrag voorzag ook een nieuwe naam voor de commissie: Internationale Scheldecmissie (ISC).

Scaldir

Op 1 januari 2003 startte het Interreg IIIB NWE-project Scaldir in de schoot van ISC. Het project liep oorspronkelijk tot eind 2005, maar werd verlengd tot eind 2006. Scaldir is samengesteld uit Scaldis - het Latijnse woord voor Schelde - en Integrated Testing, of geïntegreerd testen. Met dit project engageerden de Scaldir-partners, die eveneens verdragsluitende partij zijn in de ISC, zich om de basis te leggen voor de ontwikkeling van een integraal waterbeheer in het internationale Scheldestroomgebiedsdistrict. Ze onderzochten daarvoor de haalbaarheid van de richtsnoeren die de Europese Unie in het kader van de Gemeenschappelijke Implementatiestrategie ter beschikking stelde, ze stelden een transnationale toestandsbeschrijving van het district op in uitvoering van de KRW, ze onderzochten de overstromingsrisico's in het district en de verbanden tussen de beleidsdomeinen waterbeheer en ruimtelijke ordening en ze zetten de eerste stappen in de voorbereiding van het internationaal stroomgebiedsbeheerplan voor de Schelde. De Scaldir-partners beslisten het project te verankeren in de ISC en het project uit te voeren in de structuren en volgens de werkwijze van de ISC. De meeste acties zijn van belang voor de implementatie van de kaderrichtlijn Water in het gehele stroomgebiedsdistrict. De opgedane ervaringen zullen nadien alle internationale stroomgebiedsdistricten in de Europese Unie en de Kandidaat-Lidstaten ten goede komen.

Het actieprogramma van Scaldir is opgebouwd rond 5 thema's:

- Karakterisering van het stroomgebiedsdistrict;
- Data- en informatiebeheer;
- Waterbeheer en ruimtelijke planning;
- Communicatie en publieke participatie;
- Op weg naar het internationaal stroomgebiedsbeheerplan.

Het project krijgt financiële ondersteuning van het regionaal ontwikkelingsprogramma Interreg IIIB Noord-West Europa.

Taken en doelstellingen van de Internationale Scheldec commissie

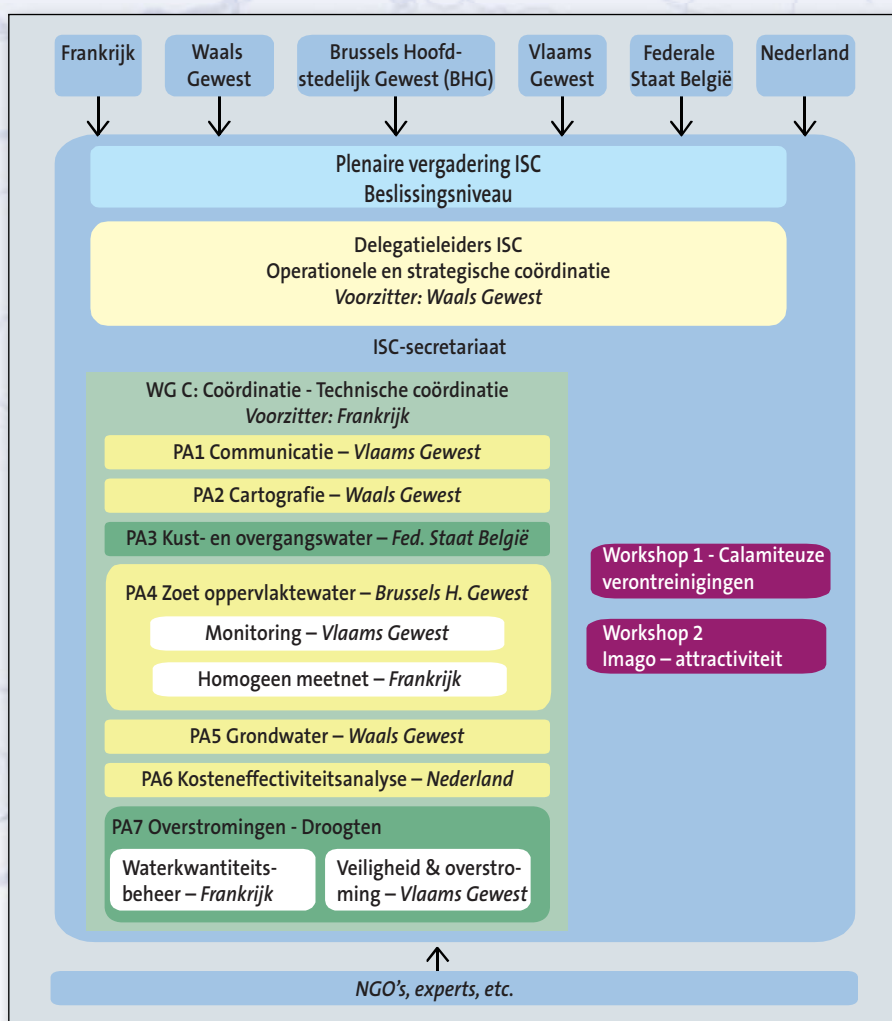
De multilaterale coördinatie, zoals opgelegd door de KRW voor internationale stroomgebiedsdistricten, is de hoofddoelstelling van de ISC. Daarom streeft deze internationale riviercommissie naar een efficiënte samenwerking tussen de oeverstaten en -gewesten van de Schelde om zo een duurzaam en integraal waterbeheer van het internationaal stroomgebiedsdistrict van de Schelde te bereiken.

Zij wil deze doelstelling realiseren door:

- de individuele uitvoering door de oeverstaten en -gewesten van de Europese kaderrichtlijn Water te coördineren;
- één enkel beheerplan voor het internationaal stroomgebiedsdistrict van de Schelde, overeenkomstig de kaderrichtlijn Water, op te stellen;

- over de voorzorgsmaatregelen en beschermingsmaatregelen tegen hoogwater en droogte te overleggen;
- de maatregelen ter voorkoming en bestrijding van calamiteuze waterverontreiniging te coördineren;
- het wetenschappelijk onderzoek aan te moedigen, samen te werken met andere internationale organisaties;
- een jaarverslag op te stellen.

In haar huidige werkvorm (zie organogram) telt de commissie één coördinerende werkgroep. Een zevental onderwerpen zijn afgebakend en toegewezen aan evenveel projectgroepen. Daarnaast werden er nog 2 workshops gedefinieerd die specifieke thema's zoals imago-attractiviteit en calamiteuze verontreiniging behandelen.

Voorzitters van de Internationale Scheldec commissie

1995 – 1998	Vlaams Gewest	De heer Frank Van Sevenscoten	Administrateur-generaal VMM
1999 – 2000	Nederland	De heer John Lilipaly	Voorzitter Nationaal Park Oosterschelde
2001 – 2002	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	De heer Alain Lefebvre	Inspecteur-generaal BUV en schepen van Oudergem
2003 – 2004	Frankrijk	Mevrouw Annick Delelis	Professor Emeritus aan de Universit� de Lille 2, Recht en Gezondheid
2005 – 2006	Waals Gewest	De heer Damien Yzerbyt	Adjunct-burgemeester en schepen te Moeskroen en Waals parlamentslid

Secretaris-Generaal: Arnould Lefébure
Uitvoerend Secretaris: Michel Bruyneel

DHI Escaut : Cours d'eau principaux ISGD Schelde : Belangrijke waterlopen

	DHI Escaut ISGD Schelde		Villes importantes Belangrijke steden
	Frontières nationales Nationale grenzen		Cours d'eau Waterlopen
	Frontières régionales Regionale grenzen		Canaux artificiels Kunstmatige kanalen
			Lacs Mèren

Tous droits réservés Rapport Scaldit
Alle rechten voorbehouden Scaldit Rapport
Projected coordinate reference system : ETRS89-LCC

Belangrijke waterbeheerkwesties van algemeen belang in het internationale stroomgebiedsdistrict Schelde

Inleiding

Hieronder schetst de Internationale Scheldec commissie (ISC) de grote lijnen van de belangrijke waterbeheerkwesties van algemeen belang op niveau van het internationaal stroomgebiedsdistrict (ISGD) van de Schelde.

Zij werden geformuleerd rekening houdend met het in maart 2005 gepubliceerde 'overkoepelend deel van de analyse' en vormen de basis voor de uitwerking van het beheerplan voor het ISGD Schelde zoals gevraagd door de kaderrichtlijn Water (KRW).

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de KRW ligt bij de staten en gewesten. De KRW legt echter aan de lidstaten van de internationale districten op om hun werk onderling af te stemmen, in het bijzonder het beheerplan en de maatregelenprogramma's die elke partij opstelt.

Het ISGD Schelde, dat zich uitstrekt over Frankrijk, België (Waals Gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Vlaams Gewest) en Nederland, wordt intensief door de mens gebruikt. De bevolkingsdichtheid is de hoogste van Europa met een gemiddelde van 352 inwoners/km². Bewoners produceren afvalwater, dat nog (te) vaak ongezuiverd geloosd wordt en zo een belangrijke bron van verontreiniging vormt.

Het volledige ISGD Schelde wordt ook intensief gebruikt voor landbouwactiviteiten. Niet minder dan 60% van de oppervlakte wordt voor landbouwkundige doeleinden gebruikt, waarbij in het zuiden van het district vooral akkerbouw domineert, wat resulteert in het gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen. In het noorden van het district is vooral veeteelt aanwezig. Over het algemeen zijn de veeteeltactiviteiten bovendien vaak niet-grondgebonden, wat mestoverschotten met zich meebrengt. Deze landbouwactiviteiten zorgen voor verliezen aan nutriënten en pesticiden, die op een diffuse manier het grond- en oppervlaktewater bereiken.

Industrie is reeds meer dan twee eeuwen aanwezig in het district. Industrierterreinen zijn vooral terug te vinden in de havens, langs kanalen en rond de steden. Ondanks dat er de laatste jaren al veel geïnvesteerd is in de sanering van industrieel afvalwater komt er toch nog steeds een belangrijke industriële (rest)vuilvracht rechtstreeks via puntlozingen in de waterlopen terecht.

Ook het transport heeft een aandeel in de verschillende vormen van verontreiniging, waarvan een diepere analyse gemaakt zou moeten worden.

Tot slot vormt de atmosferische uitstoot van zowel de landbouw als van de industrie, de huishoudens en het transport een niet onbelangrijke bron van verontreiniging van de waterlopen in de vorm van natte en droge neerslag (regen en stof).

Alhoewel eerder genoemde activiteiten in het hele district voorko-

men, blijven er wat de aard van de belasting of de druk op het watersysteem betreft, toch verschillen tussen de regio's.

Gelet op de bij iedere partij lopende of geplande investeringen en de waarschijnlijke ontwikkeling van het huidige watergebruik, is in de komende jaren een waterkwaliteitsverbetering te verwachten, als gevolg van de bijkomende zuivering van het huishoudelijk afvalwater en de verdere terugdringing van de industriële lozingen en als gevolg van de vermindering van de diffuse verontreiniging.

Niettegenstaande deze geplande inspanningen, lopen de meeste onderzochte grensoverschrijdende of vergelijkbare oppervlaktewatervan en grondwaterlagen echter het risico dat de doelstellingen van de KRW tegen 2015 niet gehaald zullen worden.

Indien we dus de door de KRW vastgestelde doelstellingen willen halen, dan zullen alle bevoegde autoriteiten van het ISGD Schelde hun huidige maatregelenprogramma's moeten verfijnen en aanvullen, waarbij in het bijzonder aandacht dient besteed aan de vermindering van de diffuse lozingen.

In ieder geval draagt het maken van gezamenlijke afwegingen en gegevensuitwisseling tussen de partijen van het ISGD bij tot een meer coherente aanpak, een grotere efficiëntie en besparingen in de maatregelenprogramma's.

1 Kwaliteit oppervlaktewater, hydro-morfologische wijzigingen, waterbodems

1.1 Oppervlaktewater van onvoldoende kwaliteit

De nationale, regionale en internationale rapporten tonen aan dat, als gevolg van de vele punt- en diffuse lozingen van huishoudens, landbouw en industrie, de fysisch-chemische en biologische waterkwaliteit in het ISGD Schelde onvoldoende is. Voor de fysisch-chemische toestand betreft

De biologische kwaliteit van het oppervlaktewater moet nog verder onderzocht worden volgens de methoden van de kaderrichtlijn Water

dit de zuurstofhuishouding, de nutriëntenhuishouding alsmede de aanwezigheid van een aantal stoffen (metalen en andere microverontreinigingen, PAK, PCB, bestrijdingsmiddelen).

De biologische kwaliteit dient nog nader onderzocht te worden en afgestemd op de methoden die de KRW voorschrijft. Ook hier zijn de eerste resultaten weinig rooskleurig.

1.2 Belangrijke hydromorfologische wijzigingen

De Schelde is een laaglandrivier met een gering debiet. Oorspronkelijk stroomde zij meanderend over grote overstroombare vlakten. Haar erg dynamisch estuarium met talrijke zandbanken kende een intense uitwisseling tussen land en water. Sterke bevolkingstoename en industriële ontwikkeling hebben door de jaren heen geleid tot tal van hydromorfologische wijzigingen van het watersysteem in het hele ISGD Schelde. Dijken werden gebouwd, waterlopen rechtgetrokken en gekanaliseerd ten behoeve van bescherming tegen overstromingen en ter bevordering van de scheepvaart.

Deze aanpassingen hebben in gevoelige mate het natuurlijk karakter van sommige waterlopen veranderd. Ze vormen een belasting voor het ecologisch functioneren van het watersysteem, veroorzaken een verlies aan biologische diversiteit en verminderen de mogelijkheden voor voortplanting en migratie van de vissen.

De verbetering van de hydromorfologische eigenschappen van onze waterlopen vormt een bijkomende uitdaging voor de verbetering van de ecologische toestand

De KRW erkent dat deze wijzigingen noodzakelijk kunnen zijn voor activiteiten van duurzame menselijke ontwikkeling en voorziet in het aanpassen van de doelstelling voor deze sterk veranderde of kunstmatige waterlichamen, het Goed Ecologisch Potentieel (GEP).

De samenhang van de ecosystemen van het ISGD, met inbegrip van het behoud van waterrijke gebieden, maakt deel uit van de ecologische uitdagingen op niveau van het Scheldedistrict.

Meer dan de helft van de waterlichamen in het ISGD Schelde is voorlopig als sterk veranderd (waarbij wijzigingen aan de natuurlijke waterloop werden aangebracht) of kunstmatig (volledig door de mens gecreëerd) aangeduid. Ze worden daarom aandachtig gevolgd bij de implementatie van de KRW in het ISGD Schelde.

1.3 Teveel slib en slib van onvoldoende kwaliteit

De kwaliteit van het sediment is op vele plaatsen onvoldoende. Verontreinigd slib is niet alleen het gevolg van industriële verontreinigingen, maar ook van lozingen door de landbouw en de huishoudens.

Bodemerosie in het district geeft aanleiding tot een toename van de hoeveelheid slib in de waterlopen.

De komende jaren zal de kwaliteit van het slib en de mogelijkheid om het te saneren nader moeten worden onderzocht

Het slib hoopt zich op op de bodem van kanalen en waterlopen, waardoor een goede waterafvoer vermindert en de scheepvaart bemoeilijkt wordt. Bovendien kan het ecologisch functioneren van het watersysteem belemmerd worden. In dat geval kunnen maatregelen nodig zijn.

De onvoldoende kwaliteit van het slib heeft een negatieve invloed op de waterkwaliteit.

Het verwijderen van het slib kan de ophoping van de verontreinigende stoffen in de planten en dieren, met verstoring van het ecosysteem als gevolg, voorkomen.

Het is een belangrijke uitdaging om de komende jaren de kwaliteit van het slib nader te onderzoeken, alsook de mogelijkheden om dit op termijn te saneren om zodoende de situatie te verbeteren, rekening houdend met de daaraan verbonden kosten. Dit hangt nauw samen met de strijd tegen de erosie.

2 Kwetsbaarheid van het grondwater

2.1 Grondwaterkwaliteit

Ook gelet op de onzekerheid omtrent de impact van huidige en toekomstige druk werden de meeste grondwaterlichamen in het ISGD Schelde geklasseerd als 'at risk', vooral dan de dichtst aan de oppervlakte gelegen waterlichamen waar de interactie met oppervlaktewater en bijbehorende terrestrische ecosystemen vaak een rol speelt.

Aanleiding om de meeste grondwaterlichamen te klasseren als 'at risk' is de aanwezigheid van nitraten en in mindere mate ook die van bestrijdingsmiddelen. Van de lidstaten wordt verwacht dat ze drempelwaarden voor de overige verontreinigende stoffen voorstellen per waterlichaam. Die drempelwaarden hangen hoofdzakelijk af van de aard van de watervoerende lagen (achtergrondwaarden, afzwakking van de verontreiniging).

Het grondwater moet beter worden beschermd, niet alleen om verontreiniging te voorkomen, maar ook om de voorraad op lange termijn te beschermen

Een goede chemische kwaliteit van het grondwater als bron voor de productie van drinkwater valt eenvoudig te bepalen. Aan de andere kant zijn er dieper gaande studies nodig om tot een definitie te komen van de goede chemische toestand van de grondwaterlagen die een impact hebben op het oppervlaktewater en de bijbehorende terrestrische ecosystemen.

2.2 Goede kwantitatieve toestand voor grondwater

Wat de goede kwantitatieve toestand betreft, bestaat er nog onzekerheid over bepaalde grondwaterlichamen met betrekking tot het aanvullen van de grondwatervoorraad vooral via de ondiepe grondwaterlichamen.

2.2 Goede kwantitatieve toestand voor grondwater

Meer bepaald werden sommige dieper gelegen grondwaterlichamen zoals de kolenkalk geklasseerd als 'at risk' omwille van hun overexploitatie.

De uitdagingen voor deze waterlichamen zijn vanzelfsprekend afhankelijk van het uiteindelijke watergebruik. Dit kan per partij en sector variëren (drinkwater, industrieel water, garanties voor behoud van voldoende debiet in de waterlopen).

Voor de bescherming van het grondwater is een versterkte aanpak nodig, niet alleen om verontreiniging te voorkomen maar ook om de grondwatervoorraad op lange termijn te beschermen, zo-

als gevraagd in de richtlijn, met heel bijzondere aandacht voor de grondwaterlichamen die gebruikt worden voor de bevoorrading van drinkwater.

De grensoverschrijdende watervoerende lagen vragen een specifieke afstemming om het bereiken van de goede chemische en kwantitatieve toestand te kunnen waarborgen.

3 Scheldespecifieke verontreinigende stoffen

In het overkoepelend deel van de analyse van het district worden een aantal verontreinigende stoffen en elementen genoemd die het bereiken van de goede toestand in bepaalde waterlichamen in de weg zouden kunnen staan, zowel op het niveau van het district als op het niveau van de regio's: nutriënten, koper, cadmium, kwik, lood, zink, polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK), polychloorbifenylen (PCB), organotinverbindingen en lindaan.

Het gaat hier zowel over fysisch-chemische elementen die de biologische elementen ondersteunen als deel van de ecologische toestand, als over zogenaamd gevaarlijke of prioritare stoffen waarmee rekening wordt gehouden bij de chemische toestand zoals bedoeld door de KRW. Deze prioritare stoffen, waarvan de lozingen dienen verminderd of verwijderd te worden, zullen het voorwerp uitmaken van een Europese dochterrichtlijn die in dit verband hun normen zal vastleggen.

De verschillende regio's en staten zullen samenwerken om de lozing van Scheldespecifieke verontreinigende stoffen te verminderen

De fysisch-chemische elementen die de biologische elementen ondersteunen bestaan enerzijds uit een aantal algemene parameters zoals de thermische omstandigheden, zuurstofhuishouding, zoutgehalte, verzuringstoestand en nutriënten, en anderzijds uit een aantal specifieke verontreinigende stoffen.

Indien in de lijst van stoffen die geïdentificeerd werden in het overkoepelend deel van de analyse de algemene fysisch-chemische parameters en de prioritare stoffen buiten beschouwing gelaten worden, worden Cu, Zn en PCB's als Scheldespecifieke verontreinigende stoffen gedefinieerd.

De betrokken partijen wensen op een gecoördineerde manier samen te werken bij het opvolgen van deze stoffen en bij de uitvoering van de gepaste maatregelen om de lozing van deze Scheldespecifieke verontreinigende stoffen te verminderen teneinde de goede toestand te bereiken.

Naast deze Scheldespecifieke verontreinigende stoffen kunnen nog een aantal andere stoffen of elementen plaatselijk een belangrijke grensoverschrijdende impact hebben. Deze stoffen of elementen kunnen in een bi-, tri- of multilateraal kader onderzocht worden.

Een aantal van deze fysisch-chemische elementen en prioritare stoffen worden reeds opgevolgd door het homogeen meetnet van de Schelde.

Op regelmatige basis, in functie van de uitvoering van de werken, zullen deze lijst met Scheldespecifieke verontreinigende stoffen en het homogeen meetnet opnieuw geëvalueerd worden, in functie van de afstemming van de monitoringprogramma's.

4 Economische analyse

Het overkoepelend deel van de analyse geeft een inzicht in de belangrijkste economische kenmerken van de regio's van het district en in de betekenis van water als productiefactor (drinkwater, industrie, landbouw) of als ondersteuning van activiteiten (transport, toerisme, vrije tijd).

De partijen zullen informatie uitwisselen om kostenefficiënte maatregelenprogramma's te kunnen opstellen

Gezien er tussen de districtsregio's nogal sterke verschillen in welvaart bestaan net als een erg uiteenlopende economische structuur, is het aangewezen de economische indicatoren verder op te volgen zoals die bij de analyse werden vastgesteld. Ze dienen verder ook verfijnd en gelinkt te worden aan de drukindicatoren om de bevoegde autoriteiten toe te laten maatregelenprogramma's op te stellen op basis van een afgestemde kosteneffectiviteitsbenadering.

Ten slotte vormt het bereiken van een redelijke bijdrage door de verschillende watergebruiks-

sectoren tot de terugwinning van de kosten van de waterdiensten voor iedere partij een belangrijke uitdaging.

5 Beheer ter preventie van overstromingen en droogten

In het algemeen moeten volgens de KRW de maatregelen bijdragen tot de vermindering van de effecten van overstromingen en droogten maar zij voorziet geen (concrete) doelstellingen voor deze aspecten in het beheerplan. Toch hebben alle partijen steeds vaker te kampen met overstromingen en met perioden van droogte. In dit perspectief willen de partijen dan ook samenwerken om op basis van de Europese strategie in verband met de overstromingen, hun benaderingen verder op elkaar af te stemmen.

Een goed waterkwantiteitsbeheer zal het herstel van de ecosystemen bevorderen, en zal de economische schade van overstromingen en droogten doen verminderen

Een goed waterkwantiteitsbeheer kan een belangrijke bijdrage leveren tot het herstel van onze ecosystemen. Waterkwantiteitsbeheer heeft niet enkel een ecologische dimensie, maar ook een belangrijke economische dimensie.

In onderling overleg willen de partijen streven, met behoud van de voorraden, naar een evenwichtige toestand, algemene tevredenheid, het hele jaar door, inzake waterkwantiteitsbeheer tussen de partijen en tussen de begunstigden.

6 Goed bestuur

Elke staat en gewest zorgt binnen zijn grondgebied voor de implementatie van de KRW. Daarnaast dienen echter ook de verschillende landen of gewesten binnen het ISGD Schelde voor afstemming te zorgen op die schaal.

De verschillende regio's en staten zullen samenwerken om bij te dragen tot een duurzame ontwikkeling van het Schelgedistrict

Binnen het Schelgedistrict werd deze vrijwillige afstemming in 1994 geformaliseerd met het Verdrag van Charleville-Mézières en nadien, op 3 december 2002 bekrachtigd door het Verdrag van Gent die de ISC aan-

duidde als internationaal coördinatie-platform voor de implementatie van de KRW.

Bedoelde afstemming geeft inzicht in ieders werkwijze, leidt tot gegevensuitwisseling en tot onderzoek naar vergelijkbaarheid, evenals tot een vergelijking van de beoordelingsmethoden en resultaten. Dit heeft in een eerste fase van de kaderrichtlijn geleid tot de publicatie van een overkoepelend deel van de analyse.

Bedoeling is om samen te werken en zo bij te dragen tot een duurzame ontwikkeling en, elk voor zich, de passende maatregelen voor een integraal beheer van het ISGD Schelde te treffen, rekening houdend met de multifunctionaliteit van de Schelde.

7 Gegevens, meetmethoden en beoordelingsmethoden

De internationale afstemming heeft aangetoond dat bij de partijen de gegevens niet eenduidig zijn en soms zelfs ontbreken voor een aantal sectoren (landbouw, atmosferische depositie, lozingen van de transport- en vrijetijdssectoren, enz.).

Omwille van de vele verschillende benaderingswijzen en methodieken bij de partijen, wijken, tussen de verschillende landen of regio's, de procedures voor het verzamelen en analyseren van gegevens, die bij iedere partij reeds meerdere jaren beschikbaar zijn, vaak erg van elkaar af. Een harmonisering is geenszins een doelstelling op zich. Op zich leiden deze verschillen tot vruchtbare uitwisselingen tussen de partijen, maar ze bemoeilijken wel de afstemming.

Daarom is het een fundamentele doelstelling om de onderlinge vergelijkbaarheid van de meet- en evaluatiemethoden te verbeteren teneinde goed te kunnen afstemmen, en wederzijds een goed inzicht te krijgen in de uitgewisselde informatie.

Hierdoor vormt de grensoverschrijdende afstemming van de milieudoelstellingen een belangrijke uitdaging.

Bovenstaande omschrijving geeft in grote lijnen de belangrijkste kwesties weer die op internationaal niveau, dit wil zeggen dat van het Schelgedistrict, moeten afgestemd worden om de milieudoelstellingen van de kaderrichtlijn Water te halen.

Door de vergelijkbaarheid van de meet- en evaluatiemethoden te verbeteren zal de informatie-uitwisseling vlotter kunnen verlopen

Lijst van publicaties

Voorstellingsbrochure Scaldit

Scaldit: een project in de schoot van de ISC met steun van Interreg IIIB NWE: 2003-2005 - een internationaal actieprogramma voor een schoner en veiliger stroomgebiedsdistrict van de Schelde

Nieuwsbrieven: Scaldixit

Scaldit-rapport

Transnationale toestandsbeschrijving voor het internationale stroomgebiedsdistrict van de Schelde: pilootproject voor het testen van de Europese richtsnoeren

Rapport Scaldit-project Ruimtelijke Ordening

Overstromingsrisico en Ruimtelijke Ordening in het internationale stroomgebiedsdistrict van de Schelde

Publicaties kunnen worden besteld bij:

Vlaamse Milieumaatschappij
Steven Vinckier
A. Van de Maelestraat 96
B-9320 Erembodegem
België
e-mail: sec@scaldit.org
tel: +32 53 72 64 33
fax: +32 53 72 62 31

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Frank Van Sevenscoten, Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

Fotomateriaal

Foto-archief VMM, foto-archief Boerenbond, Yves Adams, Laurent Vanden Abeele, foto-archief MinVenW en foto-archief DIREN

Eindredactie

Steven Vinckier (VMM), Ilke Dieltjens (VMM)

Redactie

Werkgroep Coördinatie, Secretariaat Internationale Scheldecommissie en Projectgroep Communicatie en Publieke Participatie

Websites

<http://www.scaldit.org>

<http://www.isc-cie.com>

Nuttige adressen

Scaldit-secretariaat

Vlaamse Milieumaatschappij

A. Van de Maelestraat 96

B-9320 Erembodegem

België

e-mail: sec@scaldit.org

tel: +32 53 72 64 33

fax: +32 53 72 62 31

Internationale Scheldecommissie

Secretariaat

Italiëlei 124

B-2000 Antwerpen

België

e-mail: sec@isc-cie.com

tel: +32 3 206 06 80

fax: +32 3 206 06 81

Lay-out & druk

Drukkerij EPO (tel: +32 3 239 61 29)

Wettelijk Depot

D/2006/6871/007